

UZASADNIENIE

Po ostatecznym sprecyzowaniu żądania A. T. domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. reprezentowanego przez Marszałka Województwa (...) w S. kwoty 6.214,38 zł. tytułem niewypłaconego jej przez pracodawcę wynagrodzenia za pracę za: listopad 2007r., grudzień 2007r., styczeń 2008r., a ewentualnie (w zależności od ustaleń co do daty niewypłacalności pracodawcy) świadczeń należnych za miesiące maj 2008, czerwiec 2008r., lipiec 2008r. Powódka wskazała, iż pracodawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś. nie wypłacił jej wynagrodzenia za pracę za okres od lipca 2007 r. do lipca 2008 r. w łącznej kwocie 27.268,55 zł. Należność ta została zasądzona od pracodawcy prawomocnym już wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 8 marca 2010r. sygn. akt IVP 10/10. Wobec niewyegzekwowania zasądzonego wynagrodzenia powódka wystąpiła do pozwanego Funduszu o wypłatę świadczeń za miesiące od czerwca do sierpnia 2008 r. w kwocie 6.214, 38 zł, otrzymała jednak decyzję odmowną, w której Fundusz, przyjmując jako dzień niewypłacalności pracodawcy 7 lutego 2008r. (dzień umorzenia postępowania upadłościowego), stwierdził, iż należności dotyczą okresu po wskazanej dacie. W tych warunkach wystąpiła ponownie do Funduszu, tym razem domagając się wypłaty świadczeń za miesiące listopad 2007r. – styczeń 2008r. Jednak również drugi wniosek rozpoznano odmowie przyjmując jako datę niewypłacalności pracodawcy nie wskazywany uprzednio dzień umorzenia postępowania upadłościowego, a dzień ogłoszenia upadłości, a w konsekwencji uznając, iż okres objęty wnioskiem nie przypada w określonych przepisami terminach warunkujących wypłatę. (k.3 – 7, 87v)

Pozwany Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. reprezentowany przez Marszałka Województwa (...) w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na jego rzecz ewentualnych kosztów postępowania, z wyłączeniem kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, iż w wyniku prowadzonego postępowania będącego następstwem wniosków indywidualnych powódki, ustalono wystąpienie dwóch różnych okoliczności, które zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy określają datę niewypłacalności - ogłoszenie upadłości (13 lipca 2007r.) oraz umorzenie postępowania upadłościowego (7 lutego 2008 r.). Wyrok sądowy, w oparciu o który powódka dochodzi zapłaty, dotyczy roszczeń po dniu ogłoszenia upadłości, fakt trwania stosunku pracy po ogłoszeniu upadłości wskazuje na brak podstaw do zaspokojenia roszczeń w trybie ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych. Pozwany zaznaczył też, że syndyk, utrzymujący tylko to zatrudnienie, na które ma lub będzie miał środki w ramach kosztów postępowania upadłościowego, nie złożył do Funduszu wykazów uzupełniających, do czego był obowiązany art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006r.. Pozwany wskazał wreszcie, iż ostatecznie przyjmuje jako datę niewypłacalności pracodawcy powódki datę ogłoszenia jego upadłości likwidacyjnej. (k. 32 – 36, 94) .

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

A. T. była zatrudniona w okresie 1 września 1999 r. - 31 lipca 2008 r. w (...) spółce z o.o. w likwidacji w Ś. na stanowisku głównej księgowej na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1/3 etatu. Stosunek pracy został rozwiązany na skutek przejścia A. T. na emeryturę.

niesporne, a nadto świadectwo pracy k. 8.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2010r. sygn. akt IVP 10/10 Sąd Rejonowy w Świnoujściu zasądził od (...) spółki z o.o. w likwidacji w Ś. na rzecz powódki tytułem wynagrodzenia za pracę 27.268,55 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot po 2.071,46 zł odpowiednio od 10 sierpnia 2007r. 10 września 2007r., 10 października 2007r., 10 listopada 2007r., 10 grudnia 2007r., 10 stycznia 2008r., a od kwot po 2119, 97 zł od 10 lutego 2008r., 10 marca 2008r., 10 kwietnia 2008r., 10 maja 2008r. 10 czerwca 2008r., 10 lipca 2008r., 10 sierpnia 2008r.

Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 8 marca 2010 r.

Wyrok uwzględnił w całości żądanie pozwu, w którym powódka wskazywała, iż dochodzi niewypłaconego wynagrodzenia poczynawszy od lipca 2007r. podając wysokość wynagrodzenia najpierw 2071, 46 zł miesięcznie, a później - od stycznia 2008r. - 2119, 97 zł miesięcznie.

niesporne, a nadto wyrok Sądu Rejonowego w Świnoujściu sygn. akt IVP 10/10 k. 9-10, postanowienie Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 13 kwietnia 2010 r. sygn. akt IVP 10/10 - k. 11, pozew inicjujący postępowanie IV P 10/10 – w aktach postępowania przed Funduszem – k. 78, przesłuchanie powódki – k. 87v

Należności objęte wyrokiem nie zostały przez pracodawcę zaspokojone.

niesporne

Postanowieniem z dnia 13 lipca 2007 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie XXII Wydział Gospodarczy w sprawie o sygn. akt XXII GU 29/07 ogłosił upadłość (...) z siedzibą w Ś. obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Niesporne, a nadto postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 13 lipca 2007 r. sygn. akt XXII GU 29/07 w aktach postępowania przed Funduszem - k .78

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2008 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział XXII Gospodarczy umorzył postępowanie upadłościowe wobec (...) sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Ś..

Niesporne, a nadto wydruk z KRS k. 12-20.

Wnioskiem złożonym w dniu 15 stycznia 2015 r. A. T. wystąpiła do pozwanego Funduszu o wypłatę niezaspokojonych przez (...) spółkę z o.o. w likwidacji w Ś. świadczeń pracowniczych w postaci: wynagrodzenia za czerwiec 2008 r. w kwocie 2.119,97 zł, wynagrodzenia za lipiec 2008 r. w kwocie 2.199,97 zł, wynagrodzenia za sierpień 2008 r. w kwocie 2.199,97 zł (łącznie 6359, 91 zł)

Niesporne, a nadto wniosek indywidualny datowany na 12 stycznia 2015r. w aktach postępowania przed Funduszem - k .78

W dniu 25 lutego 2015r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych odmówił A. T. wypłaty świadczeń stwierdzając, że nie zostały dochowane terminy z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. W decyzji wskazano, iż ustanie stosunku pracy powódki nastąpiło 31 lipca 2008 r., a niewypłacalność pozwanego w dniu 7 lutego 2008 r. (dniu umorzenia postępowania upadłościowego pracodawcy).

Niesporne, a nadto decyzja z dnia 25 lutego 2015r. w aktach postępowania przed Funduszem - k .78

Wnioskiem złożonym w dniu 25 marca 2015 r. A. T. wystąpiła do pozwanego Funduszu o wypłatę niezaspokojonych przez (...) spółkę z o.o. w likwidacji w Ś. świadczeń pracowniczych w postaci: wynagrodzenia za listopad 2007r. w kwocie 2.071,46 zł, wynagrodzenia za grudzień 2007r. w kwocie 2.071, 46 zł, wynagrodzenia za styczeń 2008 r. w kwocie 2.119, 97 zł (łącznie 6.262,89 zł).

Niesporne, a nadto wniosek indywidualny datowany na 25 marca 2015r. w aktach postępowania przed Funduszem - k .78

W dniu 5 maja 2015 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych odmówił powódce wypłaty dochodzonych świadczeń w całości, stwierdzając, że nie zostały dochowane terminy z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy. Wskazał przy tym, iż z uwagi na to, że wniosek dotyczy roszczeń z okresu trwania postępowania upadłościowego za dzień niewypłacalności uznano 13 lipca 2007 r. (dzień ogłoszenia upadłości).

Niesporne, a nadto decyzja z dnia 5 maja 2015r. w aktach postępowania przed Funduszem - k .78

Po ogłoszeniu upadłości pracodawcy, powódka nadal wykonywała swoje obowiązki pracownicze. Pomimo niewypłacania przez pracodawcę od lipca 2007r. wynagrodzeń powódka kontynuowała zatrudnienie z uwagi na zapewnienia drugiej strony stosunku pracy, że zaległości zostaną wyrównane, gdy uda się sprzedać majątek trwały w postaci kotłowni.

Dowód: przesłuchanie A. T. k. 87 v- 88.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony przez sąd na podstawie zgromadzonych dokumentów i korespondujących z nimi spójnych zeznań powódki pozostawał poza sporem. Pozwany wskazywał wprawdzie, że jego wątpliwości budzi wyrok sądowy zasądający na rzecz powódki świadczenia pracownicze, w niniejszym postępowaniu sąd nie jest uprawniony do badania prawidłowości tego wyroku, a pozostaje nim związany zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c.

Spornym na gruncie dokonanych ustaleń faktycznych pozostawało, czy po stronie powódki spełnione zostały przesłanki warunkujące wypłatę świadczeń przez pozwanego Fundusz.

Kwestię zasad, zakresu i trybu ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia z powodu niewypłacalności pracodawcy reguluje ustawa z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t.j. Dz. U. 2014.272 z późn.zm.), określana dalej mianem ustawy.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy zaspokojeniu z Funduszu podlegają niezaspokojone roszczenia pracownicze w razie niewypłacalności pracodawcy. Do roszczeń tych należy w myśl art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy wynagrodzenie za pracę. Niewypłacalność pracodawcy definiują art. 3 - 6, 8 i 8a ustawy.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy w brzmieniu obowiązującym w datach rozpoznania przez pozwanego wniosków powódki niewypłacalność pracodawcy zachodzi, gdy sąd upadłościowy, na podstawie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego, wyda postanowienie o:

- 1) ogłoszeniu upadłości pracodawcy obejmującej likwidację majątku dłużnika,
- 2) ogłoszeniu upadłości pracodawcy z możliwością zawarcia układu,
- 3) zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika,
- 3a) zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika na postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu, 4) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
- 5) oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
- 6) wszczęciu wtórnego postępowania upadłościowego.

W myśl natomiast art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy niewypłacalność pracodawcy zachodzi również, gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych

na podstawie przepisów prawa upadłościowego sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, jeżeli:

a) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,

b) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty.

Niewypłacalność pracodawcy ma miejsce także w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności trwającego dłużej niż 2 miesiące (art. 8 a ust. 1 ustawy)

Ustawa przewiduje niewypłacalność pracodawcy także w innych sytuacjach, szczegółowe przytaczanie wszystkich regulacji jest jednak zbyteczne w niniejszym postępowaniu, w którym obie strony odwołują się do zdarzeń związanych z postępowaniem upadłościowym pracodawcy powódki.

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych pokrywa należności pracownicze z tytułu wynagrodzenia za pracę z ograniczeniem wysokości wynagrodzenia za jeden miesiąc do wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia jego ogłoszenia przez Prezesa GUS w „Monitorze Polskim” (art. 14 ust. 1 ustawy). Roszczenie z tytułu wynagrodzenia podlega zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy. (art. 12 ust. 3 ustawy)

Stwierdzenie, czy pozwany Fundusz zobligowany jest do wypłaty powódce należności pracowniczych za listopad 2007r., grudzień 2007r. i styczeń 2008r. uzależnione było więc od stwierdzenia, kiedy doszło do niewypłacalności jej pracodawcy.

Pozwany Fundusz początkowo (przy rozpoznaniu pierwszego wniosku powódki) wskazywał jako datę niewypłacalności datę umorzenia postępowania upadłościowego.

Skutkowało to wystąpieniem przez powódkę z nowym wnioskiem (dotyczącym wypłaty świadczeń za inne miesiące). Rozpoznając ten wniosek Fundusz przyjął jednak już inną datę niewypłacalności – datę ogłoszenia upadłości pracodawcy powódki.

Pomijając okoliczność, iż postępowanie takie podważa zaufanie obywatela do instytucji państwowych, uznać należy odmowę Funduszu dotyczącą uwzględnienia drugiego wniosku za nieuzasadnioną.

W sprawie bezspornym było, iż w dniu 13 lipca 2007 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ogłosił upadłość (...) w Ś. obejmującą likwidację majątku dłużnika. Zaistniała zatem sytuacja wskazana w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Jeśli przyjąć taką datę niewypłacalności, stwierdzić trzeba, iż należności pracownicze powódki objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 8 marca 2010r. dotyczące okresu lipiec 2007r. – lipiec 2008r., nie mieszczą się w ramach czasowych wynikających z art. 12 ust. 3 ustawy.

Poza sporem leżało, iż zaistniała jednak przewidziana ustawą inna okoliczność oznaczająca niewypłacalność pracodawcy, a to określone w art. 8 ust. 1 pkt 1 umorzenie postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego. Okoliczność ta wystąpiła, co bezsporne, w lutym 2008r., co oznacza, iż przy uznaniu jej za niewypłacalność pracodawcy zaspokojeniu z Funduszu podlegają należności powódki z tytułu wynagrodzenia za styczeń 2008r., grudzień 2007r., listopad 2007r. (objęte drugim wnioskiem)

Odmawiając wypłaty świadczeń pozwany Fundusz stał na stanowisku, iż w realiach sprawy za datę niewypłacalności pracodawcy powódki przyjąć należy wyłącznie datę ogłoszenia upadłości. Stanowiska tego należycie nie uzasadnił.

Tymczasem w ocenie sądu ustawa pozwala na przyjęcie różnych dat niewypłacalności tego samego pracodawcy. Brak w niej bowiem przepisów przewidujących zasady przyjęcia daty niewypłacalności, gdy zdarzeń oznaczających tę datę jest w przypadku danego podmiotu kilka. W ocenie sądu wszystkie te zdarzenia traktowane są równorzędnie i jeśli roszczenia pracownicze pochodzą z okresu wskazanego w art. 12 ust. 3 ustawy liczonego od daty któregośkolwiek z tych zdarzeń, to podlegają zaspokojeniu. Za takim przyjęciem przemawia cel ustawy – zagwarantowanie pracownikom (w ograniczonym zakresie) zaspokojenia należności ze stosunku pracy. Należności takie mogą powstawać w różnym czasie na przestrzeni okresu, gdy pracodawca nie realizuje, z powodu braku środków, w całości czy w istotnym zakresie swoich zobowiązań wobec różnych podmiotów, w którym to okresie mają miejsce różne zdarzenia definiowane przez ustawę jako daty niewypłacalności. Sama ustawa w art. 13 przewiduje możliwość ponownej niewypłacalności tego samego pracodawcy. Na poparcie wyżej wyrażonego poglądu można tu powołać uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1996r. III ZP 6/96, wydaną wprawdzie na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów, ale z uwagi na ich podobieństwo zachowującą nadal aktualność, w której Sąd ów stwierdził, iż dniem wystąpienia niewypłacalności pracodawcy, o którym mowa w art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 1994.1.1 z późn.zm.) jest zarówno data postanowienia sądu o ogłoszeniu upadłości pracodawcy, jak i dzień, w którym wystąpiło niezaspokojenie roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę (art. 3 ust 1 pkt. 1 i art. 3 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 3 ust. 2a tej ustawy). Uchwała ta stanowiła odpowiedź na pytanie prawne sądu II instancji postawione w sprawie, w której sąd I instancji przyjął, iż przypadki niewypłacalności wskazane w przepisach ówczesnie obowiązującej ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy wykluczają się. Sąd Najwyższy wskazał, że wszystkie przypadki niewypłacalności pracodawcy traktować należy równorzędnie, zaznaczył, iż powstanie niewypłacalności pracodawcy jest procesem, w którym występują kolejno różne okoliczności często zmienne w czasie (np. po ogłoszeniu upadłości pracodawca może odzyskać zdolność zaspokajania wierzytelności, a następnie ponownie ją utracić), co prowadzi do wniosku o niemożności uznania niewypłacalności pracodawcy za stan niezmienny. Tym samym Sąd Najwyższy uznał, iż nie można wykluczyć, że stan taki (niewypłacalność) powstaje kilkakrotnie.

Podnoszone przez pozwaną Fundusz kwestie zasad utrzymywania zatrudnienia przez syndyka po ogłoszeniu upadłości czy składania wykazów uzupełniających nie mogą mieć znaczenia dla oceny zasadności roszczeń powódki. Zaniechanie przez pracodawcę (występującego za syndyka) rozwiązania stosunku pracy czy złożenia dokumentów, na które pracownik nie ma wpływu, nie może wywoływać dla tego pracownika niekorzystnych skutków. Warto zresztą zauważyć, iż utrzymanie zatrudnienia powódki wskazywało na przekonanie syndyka co do posiadania (uzyskania) środków na to zatrudnienie. Jak wskazała powódka, pracodawca dysponował majątkiem trwałym w postaci kotłowni i syndyk przewidywał jego korzystne zbycie. Twierdzenia te znajdują potwierdzenie w uzasadnieniu postanowienia o ogłoszeniu upadłości, w którym mowa o takim majątku trwałym. Ustawa przewiduje, że w przypadku, gdy pracodawca, syndyk, likwidator lub inna osoba sprawująca zarząd majątkiem pracodawcy nie sporządziła zbiorczego wykazu i/lub wykazu uzupełniającego niezaspokojonych roszczeń pracowniczych wypłata świadczeń pracowniczych może nastąpić także na podstawie wniosku indywidualnego złożonego przez uprawnioną osobę do Marszałka Województwa właściwego ze względu na siedzibę niewypłacalnego pracodawcy i taki wniosek powódka złożyła. (art. 16 ustawy).

W tych warunkach sąd zasądził na rzecz powódki od pozwanego Funduszu dochodzoną pozwem kwotę w związku z niezaspokojonym roszczeniem z tytułu wynagrodzenia za listopad 2007r., grudzień 2007r. i styczeń 2008r. Zasądzona kwota jest niższa aniżeli objęta złożonym przez powódkę wyrokiem sądowym, sąd nie miał jednak podstaw prawnych do zasądzenia kwoty wyższej z uwagi na treść art. 321 k.p.c. zakazującego zasądzenia ponad żądanie.